No. 1629 Zaterdag 20 Maart 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Nieuwe Begrooting voor het dienstjaar 1916.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 2.

1ste. AFDEELING.

GEWESTELIJK BESTUUR.

Artikel 1.

h., m., r., x. en bb.

Toelagen van de boden van de gezaghebbers van Aruba, Bonaire, St Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

Daar er bijna op alle eilanden een te kort is aan marechaussees om den gewonen dienst naar behooren te kunnen verrichten, komt het ondergeteekende gewenscht voor, dat er met de langzamerhand ontstane gewoonte, om een politie-agent dienst te laten doen als bode van den gezaghebber, gebroken wordt.

Het behoeft geen betoog, dat de politie-beambte, die geregeld iederen dag bij den gezaghebber gedurende de kantoor-uren als bode dienst doet, en niet dan in buitengewone gevallen voor politie-diensten wordt gerequireerd, bijna geheel aan zijn eigenlijken dienst wordt onttrokken.

Dat de gezaghebbers iemand op hunne kantoren hebben om menschen aan te dienen en te ontbieden, is in het belang van den dienst.

De toelagen van de boden op Aruba, St. Martin N. G. en St. Eustatius zijn gesteld op f 300,—, terwijl voor die van de boden op Bonaire en Saba, op voorstel van de betrokken gezaghebbers, slechts f 250,— wordt aangevraagd.

m.

Toelage van een districtmeester in het dorp Rincon op Bonaire.

Onder de door Z E. den Minister van Koloniën teruggenomen posten, die in het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1915 waren uitgetrokken, was ook de door den Koloniale Raad toegestane verhooging van f 60,— voor den districtmeester van Rincon.

Nadat door den ondergeteekende aan Z. E. den Minister van Koloniën werd medegedeeld, dat, in verband met eene regeling van de mailverzending naar Rincon, tengevolge waarvan de werkzaamheden van den districtmeester aldaar zijn toegenomen, de bedoelde toelage sedert Juli 1913 aan hem is toegekend, werd voor 1915 de raming van het betrokken artikel door Z. E met voormeld bedrag van f 60,— verhoogd.

Het is daarom, dat voor 1916 voor de toelage van gemelden districtmeester de som van f 860,— is uitgetrokken.

IIIe AFDEELING.

GELDELIJK BEHEER

Artikel 9, *h.*

Traktementen van twee kommiezen der belastingen te water. (Bonaire).

Sedert 1o. Januari 1915 is de recherchedienst te water op Bonaire bij wijze van proef opgeheven en zijn de kommiezen te water eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van onderstand. Bedoelde opheffing heeft plaats gehad op advies van den gezaghebber, die van oordeel was, dat de surveillancedienst te water gemist kon worden. Daar deze maatregel bij wijze van proef getroffen is, meent de ondergeteekende, voorzichtigheidshalve, het crediet voor de bezoldiging van de bovenbedoelde kommiezen nog voor 1916 te moeten voorstellen, voor het geval dat de dienst te water toch noodzakelijk mocht blijken.

IVe AFDEELING.

EEREDIENST, ONDERWIJS EN ARMENZORG.

Artikel 18 *f.*

Toelage voor het geven van herhalingsonderwijs.

Onder de door Z. E. den Minister van Koloniën teruggenomen posten, die in het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1915 waren uitgetrokken, was ook de door den Kolonialen Raad toegestane post van f 350,— voor 't geven van herhalingsonderwijs op Bonaire.

Nadat door ondergeteekende aan Z E den Minister van Koloniën werd medegedeeld, dat de cursus sedert Februari 1914 werd opgericht, werd voor 1915 de raming van het betrokken artikel met voormeld bedrag verhoogd.

Met den cursus, die in afwachting van 's Ministers beslissing, in December 1914 werd gestaakt, zal nu worden doorgegaan. De kosten worden voor 1916 geraamd op f 350,—, welk bedrag door den Kolonialen Raad voor 1915 ook was toegestaan.

Vde AFDEELING.

PLAATSELIJKE KOSTEN

Artikel 20 *a.*

Alimentatie van weezen: toelage aan de Nederlandsch- Portugeesche- Israëlietische Gemeente.— Sedert 't jaar 1857 wordt jaarlijks op de koloniale begrooting f 500,— uitgetrokken tot bedeeling van de weezen der Israëlietische Gemeente.

Deze som is, blijkens ministerieele missive dd. 10 September 1856, Litt. B. No. 4|112, toegekend aan de Nederlandsch–Portugeesche Israëlietische Gemeente, aan welke gemeente zij ook steeds is uitbetaald, ook na dat in 1864 op Curaçao eene nieuwe gemeente werd gevormd onder den naam van Nederlandsch–Hervormde-Israëlietische Gemeente.

Bovenbedoelde toelage werd tot dusver op de begrooting uitgetrokken voor de „Israëlietische Gemeente." Ondergeteekende heeft gemeend de omschrijving van dezen post zoodanig te moeten wijzigen, dat daar uit blijken zou, dat de toelage bestemd is voor de Nederlandsch-Portugeesche-Israëlietische Gemeente.

Artikel 28 *d.*

Verstrekking aan de Burgerlijke politie de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en leprozen, de brievenbestellers en de landswerklieden op den verjaardag van H H. de Koningin.— Bij K. B. dd 15 April 1914, No. 53, is ten laste van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor extra-verstrekkingen op de verjaardagen van de Leden van het Vorstelijk Huis, aan de op Curaçao gelegerde troepen een bedrag van f 900,— per jaar toegekend.

Met het oog hierop kunnen voortaan verstrekkingen als hooger bedoeld, ten laste van de koloniale kas vervallen; en daar het Rijk reeds rechtstreeks ook ten bate van het marinepersoneel zoodanige uitkeering bekostigt, behoeft ook de marine op gemelde dagen niet langer door de kolonie te worden onthaald.

De verstrekkingen aan het garnizoen gedurende 1911, 1912 en 1913 bedroegen respectievelijk f 156,16, f 146,36 en f 112,96 Wanneer ook aan de marine uitkeeringen werden gedaan, moest het crediet telkenmale worden overschreden, in 1909 met f 307,56, in 1911 met f 273,92 en in 1913 met f 235,16.

Het crediet is verminderd met f 140,— zijnde dit bedrag het beloop van het gemiddelde der verstrekkingen aan het garnizoen over de jaren 1911—1913.

Daar uit het crediet ook aan de burgelijke politie uitkeeringen worden gedaan, is zij volledigheidshalve in de omschrijving van het onderdeel opgenomen.

Artikel 33.

Verschillende uitgaven in het belang van de hoedenindustrie. Het schijnt ondergeteekende regelmatiger toe, dat, waar op de begrooting onder „Geheele Kolonie" een post voorkomt voor uitgaven in het belang van de hoedenindustrie, alle uitgaven, die daarvoor worden gedaan, in de raming van dezen post worden opgenomen, waardoor ook een beter overzicht wordt verkregen. Daarom heeft hij de bedragen van f 1 150,—, f 400,— en f 300,—, die tot dusver respectievelijk onder Curaçao, Aruba en Bonaire, voor het geven van onderwijs in het hoedenvlechten op kosteloze scholen, afzonderlijk waren uitgetrokken, naar dezen post overgebracht.

Daar sedert 1o. Januari 1915 op zes verschillende kostelooze scholen op St. Martin N. G. een hoedenvlechtcursus is opgericht, wordt het crediet met f 900,— verhoogd, ten einde daaruit ook de kosten van dien cursus te kunnen bestrijden. Die kosten zijn:

toelagen aan 4 vlechtsters à f 180,— 's jaars; vergoeding aan twee dier vlechtsters wegens tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing, à f 60,— 's jaars; en f 60,— 's jaars voor huur van een huis op Simpsonbaai om daarin den vlechtcursus aldaar te houden. Deze laatste uitgaaf is noodig, daar in de school op Simpsonbaai geen voldoende ruimte daarvoor is.

Gedurende 1915 zullen de kosten van het onderwijs in het hoedenvlechten op St. Martin N. G. uit het crediet van f 7 000,— bij artikel 132 van de begrooting uitgetrokken, kunnen worden gekweten, daar er, tengevolge van de tijdsomstandigheden, van dit crediet niet ten volle zal worden gebruik gemaakt.

De hoedenvlechterij verkeert nog steeds in een stadium, waarin zij bepaald den steun van het gouvernement noodig heeft, om behoorlijk tot ontwikkeling te komen.

Daarom is behalve het bedrag van f 2 750,—, dat voor het geven van onderwijs in het hoedenvlechten is bestemd, ook voor 1916 het bedrag van f 7000,—, aangevraagd, dat door den Kolonialen Raad voor 1915 is toegestaan voor verschillende uitgaven in het belang van de hoedenindustrie.

VIde AFDEELING.

Burgerlijke geneeskundige- en quarantainedienst.

Artikel 37 *j*

Kosten van een ziekenhuis. Zooals bij noot 214 van den uitgewerkten en toelichtenden staat vermeld, is sedert 1o. Juli 1914 het gouvernementsgebouw op Bonaire bekend onder den naam van „voormalig hospitaal" ingericht tot ziekenhuis, enz.

De kosten van verpleging en onderhoud van de in dit gebouw opgenomen zieken worden thans verevend op den post „verschillende benoodigdheden en andere kleine uitgaven", afdeeling V, Bonaire en bedroegen tot ultimo December 1914 f 296,90. In het tijdvak Juli—December werden 28 onvermogende patiënten opgenomen.

Uit het bovenstaande blijkt, dat aan een ziekenhuis op Bonaire behoefte bestaat, waarin behoort te worden voorzien. Daarom wordt voorgesteld voor kosten van een ziekenhuis een bedrag van f 600,— beschikbaar te stellen.

VIIde AFDEELING.

Departement van landbouw.

Artikel 44.

a.

Kosten van proeven en daarmede in verband staande uitgaven.

Bureaukosten. Hiertoe worden, evenals in vorige jaren, behalve de eigenlijke bureaukosten en uitgaven voor porto's, ook gerekend uitgaven voor enkele boekwerken ter aanvulling van de bibliotheek van den landbouwkundige en voor de aanschaffing van eenige vakbladen en vaktijdschriften.

Maatregelen in het belang van cultures. Uit dezen post zullen worden gekweten de kosten van verdere exploitatie van het nieuwe gouvernements-proefterrein op Groot Kwartier, ter uitvoering van demonstratieproeven in de richting van verbetering der bestaande cultures en de invoering van sommige voor dit klimaat geschikte nieuwe cultures, inzonderheid van sorghums en veevoedergewassen; de toepassing van „dryfarming"; verbetering der groenteteelt, alsmede de toepassing van bemesting door middel van natuurlijke- en kunstmest. Uit dezen post zullen verder worden bestreden, uitgaven ten behoeve van het cultuurterrein op Cas Chiquito; kosten van bewerkings- en bemestingsproeven op gronden van particulieren; kosten van toezicht op en onderhoud van de cactusaanplantingen tot het verkrijgen van omheiningsmateriaal voor huurgrondjes; kosten van aanschaffing van sommige werktuigen en van onderhoud der reeds aangeschafte; kosten van aankoop van zaaizaden voor proefnemingen; kosten van proefnemingen met insecticides; loon van het toezicht op de gouvernementsterreinen van Welbedacht en Mundo Nobo; kosten van onderhoud en ontvezeling van de sisalaanplant op Mundo Nobo; en onderhoudskosten van omheiningen van gouvernementsproefterreinen.

Maatregelen in het belang van de veeteelt. Voortdurend streven naar verbetering van het veeras blijft ondergeteekende steeds zeer wenschelijk achten. Uit dezen post zullen worden bestreden de kosten van invoering en onderhoud van goede fokexemplaren van de meest voor Curaçao aanbevelingswaardige schapengeiten- en hoenderrassen, ter verbetering van het vee. De fokdieren blijven, voor zoover zij niet weder aan veehouders worden verkocht, zooveel mogelijk onder direct toezicht van den landbouwkundige.

Adres der Bisschoppen

VAN

DE KERKPROVINCIE LYON AAN

Kardinaal Mercier.

Door de hoogwaardige bisschoppen der kerkprovincie van Lyon is aan kardinaal Mercier een adres gericht, waaraan wij het volgende ontleenen: In den aanhef zeggen de bisschoppen:

„Wij, die de Kerk als eene moeder en België als een zuster van het zelfde bloed en hetzelfde geloof als Frankrijk beschouwen, kunnen niet zwijgen van de bewondering, welke ons vervult door het herderlijk schrijven, dat gij aan uw volk, onder het Duitsche juk gebracht, hebt gericht. Dit schrijven heeft millioenen zielen ontroerd, gelukkig en fier bij het aanhooren van dit protest van het recht tegen de macht, in een taal zoo kalm, zoo gematigd, zoo onverschrokken, zoo schitterend van energie, en zij hebben uw naam geschreven naast die van Basilius en Ambrosius, Chrysostomus en Hilarius, Anselmus en Thomas van Canterbury, van Droste en Lodochowski."

Het schrijven der bisschoppen wijst dan op den inval en de verwoesting in België en gaat dan voort:

„Gij zijt opgestaan en tegen een triomfeerenden vijand, te midden van een wereld, die de macht bewierookt en zich buigt voor het voldongen feit, hebt gij de heiligheid der verdragen geproclameerd, die Duitschland in stukken heeft gescheurd.

Een wijsbegeerte, die beweert een vooruitgang te zijn op het Christendom, leert aan gene zijde van den Rijn, dat de sterkste de beste is en daarom heerschen moet...... Wat wordt er echter met dit grondbeginsel van den eerbied voor de zwakheid? Wat wordt er van de heiligheid der eeden, waardoor de mogendheden zich verbinden om haar te beschermen? De roof van den sterkste! Aan hem, mijn erfdeel! aan hem de onafhankelijkheid van mijn land, als mijn arm hem niet neer kan slaan! Welk een leer van eeuwigen oorlog! Neen, zij is de vooruitgang niet, en niet alleen België hebt gij aan u verplicht, doch geheel de Christenwereld, door den overwinnaar er aan te herinneren, dat het recht, zelfs ontwapend van kracht blijft; dat het recht een vlam is, waaraan God vroeg of laat de wraak ontsteekt, die de een oogen blik verstoorde orde herstelt."

Het adres wijst er op, dat kardinaal Mercier het Christelijk oorlogsrecht en de onafhankelijkheid van België bevestigd heeft.

„Welk een buitengewonen dienst hebt gij aan uw land bewezen! Aan het volk, dat de overmaat van lijden dan tot de moedeloosheid, dan tot den opstand drijft, herinnert gij, dat God aan den koning de souvereine macht gegeven heeft en dat de usurpatie, welke hem feitelijk daarvan beroofd, dit niet rechtens doet. Gij richt voor den ongeluk kigen vorst een troon op in het geweten zijner onderdanen, waar gij de kiemen van ongetrouwheid en zelfs het eenvoudig gemor onderdrukt. Gij wilt niet, dat de verdrukte Belgen samenzweringen smeden; gij duldt niet, dat zij hunne eeden vergeten.

Er zijn er rondom u, die het vaderland willen loochenen en gij antwoordt, dat het vaderland meer moet worden bemind, naarmate het ongelukkiger is. Gij verschijnt als de „Defensor civitatis," verwarmt de vereering voor het vaderland, gij wakkert de liefde voor het vaderland aan onder de oogen van den vijand. Leert, zoo schijnt gij hem te zeggen, wat een vaderlandslievend bisschop is. Wij meenen niet, u vrees in te boezemen, doch wij zijn niet in staat u te vreezen. Vanwaar komt onze stoutmoedigheid? Van de verachting voor ons leven, wanneer het ons land geldt. Wie zal beter dan gij, België hebben gediend? Gij herbouwt België heden, gelijk de eerste bisschoppen het eertijds hebben gesticht.

Alles onderdrukten stiert gij een kreet van hoop toe. België is overwonnen, doch is niet in het graf... België zal opnieuw opstaan. Een vaderland, hebt gij gezegd, is een vereeniging van zielen. Iedere vereeniging heeft een beginsel van eenheid en harmonie noodig. Waar zal uw land dit vinden? Bij het Belgische episcopaat, wiens hand onder de verdrukking zal voortgaan alle elementen bijeen te brengen, wiens stem niet ophouden zal te zeggen, dat de geboortegrond en het ras moet worden bemind tot het grootste offer, wiens ijver het volk steeds zal herinneren, dat zijn vaderlandsliefde moet worden gedrenkt aan de bron van alle groote gevoelens, aan de bron van den godsdienst.

België is overwonnen. Doch België zal herleven. God, Die bezig is Europa te kneden om het te hervormen, slaat België niet, dan om het te genezen; Hij is als de kunstenaar, die het brons, waarvan de tijd de schoonheid heeft gemaakt, niet breekt en het slechts in de smeltkroes werpt om er een schooner en schitterender beeld van te maken. Wanneer? Hoe? Bijna alle voorspellingen zijn in tegenspraak. Wij rekenen op God en op het

Zoo noodig en als de middelen het toelaten, zou ook een goede stier van het meest voor Curaçao aan te bevelen rundveeras kunnen worden aangeschaft.

b.

Aankoop van plantzaad om weder te verkoopen.

Ondergeteekende acht het wenschelijk dezen post wederom uit te trekken voor 1916, om, mocht het noodig blijken, over de middelen te kunnen beschikken om plantzaad voor het beoogde doel, hetzij op Curaçao zelf, hetzij in Noord-Amerika, te kunnen aankoopen.

VIIIste AFDEELING.

Departement van openbare werken.

Artikel 56.

a.

Vernieuwing van de zijden van het wachthuis te Simpsonbaai. Dit huis heeft een zeer goed planken dak, belegd met shingles. De zijden zijn echter van twijgen om palen gevlochten en met kalk bepleisterd. Deze twijgen zijn allen vergaan en de palen zijn door houtluizen aangetast. De kalk laat hierdoor gedurig los. Bepleistering helpt niet meer. De zijden zullen daarom het betrekkelijk zware dak ook niet veel langer kunnen dragen. De vier zijden van dit wachthuis moeten daarom vernieuwd worden. Voorgesteld wordt, ze van pitch-pine te maken, waardoor er eene blijvende verbetering zal worden bereikt.

b.

Vergrooting van het schoolgebouw te Koolbaai. De school te Koolbaai met eene bevolking van 60 tot 70 leerlingen, heeft eene oppervlakte van slechts 9.75 M × 4.88 M., of ongeveer 48 M². Zelfs bij het minimum bezoek is er bijna geen plaats voor de leerlingen. Vergrooting van het gebouw is daarom hoog noodig. Dit kan het best geschieden aan den achterkant van het gebouw, waar, voor het uitgetrokken bedrag van f 1 000,—, eene vergrooting van ongeveer 36 M² oppervlakte kan worden verkregen.

c.

Herstelling van het westelijk en zuidelijk dak van de gezaghebberswoning. Het dak van dit gebouw lekt zoodanig, dat bij den minsten regen de bovengalerij nat wordt en, bij eenigszins hevige regenbuien, onderloopt, waardoor in de benedengalerij natte plekken ontstaan. De wenschelijkheid tot herstelling bleek reeds in 1907, doch thans is zulks noodzakelijk.

d.

Herstelling van het dak van het huis van den gouvernementsgeneeskundige en van den vloer boven den regenbak van dat huis, zoomede afdekking van een gedeelte van dien bak met gegalvaniseerd ijzeren platen. Het dubbele dak van het huis van den gouvernementsgeneeskundige moet ruim 40 jaar oud zijn. In 1913 begon het tusschen beide daken te lekken. De goot werd hersteld, doch zonder afdoend resultaat, ten minste het lek herhaalde zich; tevens ontstonden nog meer lekkages. Inmiddels bogen zich onder en na de hevige droogte de dakspanen meer en meer om, zoodat eene herstelling van het dak thans bepaald noodzakelijk is. Ook moet daarmede gepaard gaan de vernieuwing van den vloer boven den regenbak bij bovengenoemd huis en de afdekking van dien bak met gegalvaniseerd ijzeren platen.

Willemstad, den 2n.-Maart 1915.

De Gouverneur van Curaçao,

NUYENS

DE OORLOG.

De nieuwe actie is begonnen. En wat zien we nu gebeuren? Precies hetzelfde als reeds geschied is medio November. Een vlucht vliegtuigen zweeft boven de Duitsche stellingen in Middelkerke en Ostende en werpt bommen. Engelsche pantserschepen en kruisers komen tot dicht onder de Belgische kust en bombardeeren de door Duitschers bezette kuststeden; een hevig kanonnenvuur baant den weg voor 't voetvolk, dat langs de duinen 3 K. M. vooruitschuift en een vlakte vrij houdt van 1500 M. breed.

Verder het land in bij Lombaertzijde, Nieuwcapelle ten Z. W. van Yperen is weer zwaar gevochten evenals bij St. Eloi ten Z. dier stad. De Engelschen en Belgen hebben zware verliezen toegebracht aan de Duitschers en weerstaan steeds hun aanvallen, hoe verwoed ook.

De strijd in België is derhalve na den winter nog even ver als voor den winter.

De oorlogkaartjes van vier maanden geleden doen nog uitstekend dienst.

Alleen, zouden we zoo zeggen, dat de Duitsche troepen iets verder waren doorgedrongen, van België uit naar het Noorden van Frankrijk. Begin Maart werd dan ook hoofdzakelijk gestreden om ze uit deze positie te verwijderen. Wat ook gelukt schijnt. De Generale Staf is verplaatst van Armentières, juist op de Fransch-Belgische grens, naar Doornik, wat toch wat hooger en meer Oostelijk gelegen is.

Op zee is in de wintermaanden het tooneel geheel veranderd. Daar is men wel meer tot actie gekomen, maar 't is toch nog niet het echte.

Het wachten is nog altijd op een grooten zeeslag. Dat echter een Engelsch eskader vrijuit kon varen tot dicht bij de Belgische kust en ongehinderd de Duitsche stellingen beschieten, is wel een bewijs, dat de onderzeeërs niet overal tegelijk kunnen zijn en betrekkelijk niet zoo gevaarlijk, als wel gevreesd werd.

Toch worden er nog verschillende scheepjes getroffen, maar 't zijn dikwijls de kleinere vaartuigen.

In de Dardanellen dringen de Engelsche en Fransche schepen maar steeds verder; echter niet zonder verliezen. De Turken beginnen het mikken te leeren en schieten nu dikwijls leelijk raak.

Of zé soms van hun eersten schrik zijn bekomen en zich nu beter hebben voorbereid, beter weten, wat ze doen moeten!

Italië staat op het punt deel te nemen aan den strijd, tegen zijn vroegere bondgenooten, en met de Verbondenen. Alleen een slimme diplomatie met stellige beloften: eenige provincies van Oostenrijk af te zullen staan als belooning van ongeschonden trouw jegens de bondgenooten, zal het dreigend onheil kunnen keeren. Want Italië zou aan de oorlogskansen den doorslag geven ten gunste der Verbondenen.

Oud-Minister Colijn over den Oorlog.

In het Februari nummer van *Stemmen des Tijds* geeft de heer Colijn een artikel over den volkerenkrijg.

Hij zet op grond van strategische gegevens uiteen, dat een Russisch succes tegen Duitschland onwaarschijnlijk is.

„Wel zal nog eens een poging herhaald worden om de Duitsch-Oostenrijksche legers weer in Westelijke richting terug te drijven en wel is het best mogelijk, dat zulk een poging aanvankelijk slaagt, maar als de Russen dan weer eens een 200 K. M. van het eindpunt hunner spoorwegen verwijderd zijn, dan vertraagt de voorwaartsche beweging weer, kunnen de bondgenooten met behulp hunner spoorwegen weer nieuwe groepeeringen in het leven roepen en rolt eindelijk de stoomwals weer terug.

Zoo ongeveer stel ik mij den toestand in het Oosten voor, indien geen nieuwe factoren als b. v. het ingrijpen van Roemenië en Italië, zich doen gelden. Men zal elkaar vermoedelijk in evenwicht houden en daarin ligt dus opgesloten, dat een beslissend Duitsch-Oostenrijksch succes evenmin waarschijnlijk is."

Ook op het Westelijk oorlogstooneel is naar het oordeel van den heer Colijn, geen beslissing te wachten.

„Men houdt elkaar daar in evenwicht, met de laatste paar weken een lichte overhelling ten gunste van de Duitschers. Het groote Fransche offensief, medio Dec. ingezet, is niet geslaagd. Ik verwacht, dat men daar met een nieuwe poging wachten zal tot de nieuwe legers van Kitchener op het terrein verschenen zijn. Men zegt dat dit in het voorjaar geschieden zal. Maar het klinkt niet waarschijnlijk dat deze nieuwe troepen gelijktijdig zullen kunnen optreden. De uitrusting met geschut, vooral gaat niet zoo vlug dat men in een 8-tal maanden een zestal legers uit niets zou kunnen vormen, nog daargelaten alle overige moeilijkheden als kadervorming e. d.

Doch voor een oogenblik eens aangenomen, dat we Engeland's vermogen hierin onderschatten, dan hangt het resultaat van de onverwachte verhoogde actie der geallieerden toch ten nauwste samen met de tegenprestatie der Duitschers. Zijn deze in staat een gelijke machtsvergrooting tegenover te stellen? Ik verwacht zulks wel. Men weet in Duitschland, dat deze nieuwe legers der Engelschen komen; men zal veel beter dan wij ingelicht zijn over den tijd waarop zij te verwachten zijn; aan menschen en aan materieel ontbreekt 't Duitschland niet. Mij dunkt zoo, dat de Duitsche voorzieningen wel gelijken tred zullen houden met de maatregelen der geallieerden.

„Er zal op het westelijk oorlogsterrein in het voorjaar zeer heftig gestreden worden, maar het is te verwachten, dat de krachten ook dan tegen elkaar zullen opwegen en dat de uitkomst weinig verandering zal te zien geven in den tegenwoordigen stand van zaken."

Op de vraag: „En wat dan?" antwoord de heer Colijn: „Dan zal de kracht waarop men zijn hoop gevestigd had om Frankrijk en België van den vijand te zuiveren, zijn ingezet zonder het gehoopte resultaat te bereiken. En zal dan niet het verlangen naar vrede openbaar worden?

„Men verlieze niet uit het oog, dat de oorlog voor het bezette gebied zoo oneindig veel zwaarder drukt dan voorheen. Het land waar gevochten wordt, wordt omgewoeld als de akker door de ploegschaar; niet één steen wordt op den anderen gelaten; de honger teistert de bevolking der bezette streken als nooit te voren. Men kruipt vooruit en achteruit, en geen meter gronds ontgaat de verwoesting, een verwoesting zóó intens, dat er geen voorbeeld van valt aan te wijzen.

„Zoolang men de hoop nog had binnen enkele maanden den gehaten indringer buiten de landpalen te drijven, werd de moed gesteund door de verwachting. Maar als die verwachting nu eens ijdel blijkt, zal dan niet de begeerte ontwaken er een eind aan te maken? Misschien niet bij allen maar toch bij hen die het meest te lijden hadden?

„Ik meen, dat dit waarschijnlijk geacht kan worden en dat men dus tegen den zomer aan vrede zal gaan denken, zelfs al zijn de Duitschers niet uit Frankrijk en België verdreven.

„Ik weet wel, dat Engeland niet opziet tegen een langeren duur van den krijg, dat het bereid is en ook in staat om nog jaren door te gaan met zijn economischen oorlog; maar zullen de anderen het op dien weg willen volgen? Niet alleen is twijfel daaromtrent geoorloofd, maar ik geloof zelfs op die vraag een ontkennend antwoord te mogen geven."

De verwachting, dat de groote worsteling, die in het voorjaar tegemoet gezien wordt, weinig verandering in den tegenwoordigen toestand brengen zal, is voor den oud-Minister Colijn de grondslag voor zijn vertrouwen, dat we de helft van de oorlogsellende gehad hebben.

„Bij dit alles natuurlijk buiten beschouwing gelaten eventualiteiten die het gevolg zouden zijn van het ingrijpen van nu nog niet bij den oorlog betrokkenen. Indien Roemenië of misschien zelfs Italië tegen Oostenrijk gaan oprukken, dan is het mogelijk, en in het laatste geval nagenoeg zeker, dat Duitschland aan het Westelijk front geen nieuwe krachten zal kunnen stellen tegenover de nieuwe legers der geallieerden. Dan wordt de kans op een spoediger vrede m. i. veel geringer, want dan gaat het voet voor voet door België heen, waarschijnlijk zelfs tot aan den Rijn. En dat kan lang duren.

Zoodat we ten slotte toch nog weer met onzekerheid eindigen."

Hoe lang zal de oorlog nog duren?

In de *Neue Freie Presse* plaatst Roda-Roda een beschouwing over den duur van den oorlog. Wanneer is de oorlog gedaan? vraagt hij en hij antwoordt: Niet als er een overwinning is behaald, maar als de vijand, en hij heeft hier vooral Rusland op 't oog — zijn nederlaag voelen, als hij zijn laatste reserves heeft verloren, zijn laatste bronnen uitgeput ziet. Geen minuut eerder.

Maar nu weten wij het volgende: In het Russische leger strijden, sedert den terugtocht van Hindenburg aan de Weichsel en de San, gedeelten van de Russische rijksweer, menschen van 19 tot 42 jaar.

Verder weten wij, dat de Russen hoe langer hoe zuiniger worden op hun ammunitie, die zij bij Krasnic Komarow en Przemysl letterlijk verkwistten, terwijl zij reeds bij Lodz, Kutno en Bochnia Limanowa zelfs de dankbaarste doelpunten niet onder vuur namen. Rusland heeft een groot deel van zijn ammunitie verloren. Motoren voor vliegtuigen, enz. kan de Russische industrie niet vervaardigen.

De rijksweer, die nooit gediend heeft, kan niet tegen den vijand optrekken. Zij is in 't binnenland noodig voor garnizoens- en etappen-dienst, tot handhaving der orde, tot bewaking van magazijnen, bruggen, gevangenen-kampen, enz. en nieuwe troepen kunnen niet geoefend worden, omdat er gebrek is aan officieren. Vermoedelijk heeft tegen Nieuwjaar de laatste oproeping plaatsgehad. Deze mannen kunnen na vluchtige bestemming niet voor 1 April zich bij het Russische leger aansluiten. Tegen dien tijd worden ook door de verandering in het weer opnieuw de operaties mogelijk.

Dan komt het tot een ontzettenden slag, den grootsten slag in dezen oorlog. Dat moet de laatste zijn, als hij gunstig voor Duitschland uitvalt, omdat Rusland dan geen levende strijdkrachten meer heeft. Nemen wij aan, dat de slag zes weken duurt, dan zou half Mei de strijd uitgestreden zijn. Dan moet Rusland een wapenstilstand voorslaan.

Valt daarmee in 't Westen een even gunstige oorlogskans samen, dan kan na maandenlange onderhandelingen eindelijk de vrede......

Men ziet het, Roda's beschouwing stelt 't gunstigste geval voor Duitschland en Oostenrijk en houdt niet eens rekening met interventie van eenigen kant.

Hij stelt de zegepraal van Duitschland voorop, en niet eens een remisepartij, en voegt er wijselijk bij, dat dit alles slechts een persoonlijke meening is, die niemand behoeft te deelen.

DE NEUTRALE SCHEEPVAART.

Uit Berlijn wordt geseind:

Naar aanleiding van het gebeurde met de *Lusitania* verklaart de Duitsche pers nadrukkelijk, dat, als de Vereenigde Staten zich zulk misbruik van hun vlag laten welgevallen, het voor Duitsche duikbooten en andere vaartuigen volstrekt onmogelijk zal zijn vast te stellen of zulke onder onzijdige vlag varende schepen inderdaad onzijdig zijn. De duikboot kan slechts korten tijd boven komen en zou zelfmoord begaan, als zij telkens de nationaliteit van het schip wilde vaststellen. Zoodanig risico kunnen Duitsche duikbooten niet aanvaarden. Van 18 Februari af heeft de vraag naar contrabande in de Engelsche kustwateren een zin meer, wijl al die wateren dan oorlogsgebied vormen. De onzijdigen zijn door het aankondigen van den termijn van 18 Februari voldoende gewaarschuwd. Het Engelsche misbruik van de onzijdige vlag benadeelt ten zeerste den onzijdigen handel.

Inderdaad, het feit, dat thans op Engelsche schepen neutrale vlaggen worden geheschen, is *het* feit, dat de grootste moeilijkheden veroorzaakt.

De officiëele Engelsche uitlating, dat men de vlag der onzijdige landen zal gebruiken, heeft in Zweden een pijnlijken indruk gemaakt, zoo meldt de *Korr. Norden.* In de Zweedsche pers worden de ernstige gevaren, waartoe dit optreden kan leiden, grondig behandeld.

Aftonbladet schrijft:

Door zulk een optreden berooven de Engelschen wezenlijk de onzijdige schepen, van de bescherming der vlag. Onder geen omstandigheden kan de Engelsche regeering haar houding verdedigen. Onder valsche vlag varen is even weinig eervol als wanneer iemand een valschen pas of een gestolen visitekaartje vertoont om door een onjuiste legitimatie aan een dreigend ongemak te ontkomen.

In een hoofdartikel van het Zweedsche *Aftonblated* over het gebruik der neutrale vlag door Engeland, wordt gezegd, dat er een diepe ironie in ligt, dat Groot-Brittannië, dat volgens verschillende officiëele en particuliere uitspraken heerschappij over de zee voert, tot een dergelijke misleiding zijn toevlucht meent te moeten nemen, om zijn handelsvloot de bescherming te verleenen, die de oorlogsvloot niet meer geven kan. De onzijdige regeeringen kunnen niet nalaten zich met alle macht er tegen te verzetten, dat Engeland zich van de vlag van andere staten bedient. Een dergelijke handelwijze kan niet gerechtvaardigd worden. Zulk een onder Zweedsche vlag varend schip zou dan kanonnen aan boord kunnen nemen en een Duitsch oorlogsschip beschieten. Daardoor zouden wij in den oorlog betrokken worden. Een erger vooruitzicht voor ons land is eigenlijk niet te bedenken.

De reederij Svithrad heeft besloten op al haar schepen de Zweedsche kleuren te schilderen. Andere reeders achten dit middel niet betrouwbaar, daar zij aannemen dat Engeland, wanneer het van neutrale vlaggen gebruik maakt, ook niet terugdeinzen zal voor het beschilderen van haar schepen met de nationale kleuren van andere landen.

De *Berlinske Tidende* verneemt uit Stockholm: „In de kringen der Zweedsche reeders gelooft men, dat *de geheele Zweedsche handelsvaart op de*

---

woord van God. Wanneer dit woord weerklinkt, richt zich alles op, verandert alles van aanschijn, hoe diep het goede recht ook gevallen moge zijn. Onverhoopte, onverwachte, onmogelijke teekenen verschijnen aan alle hemelstreken: hij, die zeker was van de overwinning, en bewust van zijne kracht, is verstrooid en teleurgesteld. Tevergeefs neemt hij een goede houding aan voor het succes van gisteren, een schaduw hangt over zijn voorhoofd, die het teeken is der voorbije macht en iedereen ziet, men weet niet waaraan, dat wat niets was alles geworden is.

De geschiedenis is vol van deze donderslagen en daarom is het zoo klein de geschiedenis te willen maken zonder rekening te houden met het „woord van God." Is God met ons? Indien Hij van ons verwijderd was, heeft eene uitboeting Hem niet teruggebracht? Wij gelooven, even als gij, aan het geheim der uitboeting. En België is door een te zuiver bloed vrijgekocht om niet weldra op te staan.

Wat zal er van u worden, Eminentie, zoo besluit het schrijven, na de groote daad, welke gij gesteld hebt? Wij weten het niet. Doch eene zaak zooals die, welke gij verdedigd hebt, is wel waard in de gevangenis te gaan en zelfs de verbanning te trotseeren. Uw volk is er trotsch op te denken, dat de zaak van het verdrukte recht een wijkplaats gevonden heeft in het hart van zijn aartsbisschop. Indien gij morgen in de gevangenis gaat, met welke liefde zal het volk uwe ketenen kussen.

Alle bisschoppen der kerkprovincie en alle Katholieken van Lyon, vereenigen zich met ons om aan uwe Eminentie en aan alle bisschoppen van België de getuigenis hunner bewondering te schenken. Al uwe smarten zijn de onze; uwe roem in den tegenspoed behoort u toe; doch wij zijn zoo nauw met u vereenigd, dat wij ons verheugen over de eer, die uw moed brengt aan de geestelijkheid en aan de Kerk, alsof Frankrijk uw vaderland was."

Het adres is geteekend door: H.-I., kardinaal Sevin, aartsbisschop van Lyon, primaat van Gallië; Alexandre, bisschop van Saint-Claude; Olivier-Marie, bisschop van Langres; Jaques-Louis, bisschop van Dijon; Joseph-Louis, bisschop van Grenoble; Jean, bisschop van Andrumete.

DE „OSSERVATORE ROMANO"

OVER

KARDINAAL MERCIER.

De „*Osservatore Romano*" drukt het bekende protest van kardinaal Mercier af en de instemming van een aantal Fransche bisschoppen onder wie de primaat van Gallië met den herderlijken brief van Zijne Eminentie.

Aan het adres van den aartsbisschop van Mechelen zegt de „*Osservatore* o. m.:

„Wij zagen Brussel bezet, Luik, Namen en Antwerpen met geweld genomen, de negen Belgische provincies overdekt met branden, puinhoopen, bloed, schandelijke misdaden, wij zagen den koning gedwongen om te vluchten naar de Fransche grenzen. Gij alleen bleeft, gij waart de eenige moreele kracht, welke het geteisterde volk, hetwelk nog dit moordveld bewoonde, tot steun kon dienen; zijne zwakheid en zijne vertrapte rechten riepen om een verdediger; zijne oogen vestigden zich op u. Gij zijt opgestaan en voor 't aanschijn van een triomfeerenden vijand, te midden eener wereld, die de kracht bewierookte en het voldongen feit vergoddelijkte, hebt gij de heiligheid uitgeroepen der verdragen welke Duitschland in stukken had gescheurd."

* * *

Een Redacteur van de Milaansche *Secolo* ondervroeg kardinaal Ferrari, aartsbisschop van Milaan, over „het incident-Mercier."

„Ik heb het schrijven gelezen," zei de kardinaal, „en moet eerlijk bekennen, dat het een heerlijk stuk is, vol eerlijke vaderlandsliefde. De oorlog is nog niet geëindigd: een voorloopig bewind bestaat, en in de pastorale ontbreekt de zin niet, die tot eerbied aandringt voor de autoriteiten, al zijn die slechts voorloopig. Heiligen moed, grooten ijver, en voorzichtigheid tegelijk, ziedaar wat ik in de pastorale vind. En daarom schijnt het mij toe, dat het tegen den kardinaal gebruikte geweld niet gerechtvaardigd kan worden.

„Ik geloof, dat kardinaal Mercier's schoone daad hem tot groote eer strekt. Inderdaad is de aartsbisschop van Mechelen iemand, die aller eerbied verdient. Ik ken hem persoonlijk. Bij de Pauskeuze sprak ik hem te Rome en daarna kwam hij mij te Milaan bezoeken. Hij ging gebukt onder het lot, dat z'n arm België was ten deel gevallen en dacht onophoudelijk aan de vernielde dorpen en steden daar; aan Leuven, aan haar verwoeste bibliotheek, die hem zoo na ter harte ging. Hier weende hij; ik had groot medelijden met hem."

Noordzee gesloten zal worden tengevolge van het misbruik, dat Engeland maakt van de neutrale vlag."

De quaestie is door het misbruik, dat Engelsche schepen van neutrale vlaggen merken, zeer ingewikkeld geworden.

De Deensche *Politiken* schrijft in een hoofdartikel:

Engeland beweert, dat het gebruik der neutrale vlag in de practijk een geoorloofde krijgslist is. Men kan niet ontkennen, dat de oorlogvoerende mogendheden in vroegere tijden dit middel niet alleen bij handelsschepen, maar ook bij oorlogsschepen hebben toegepast om daardoor aan een vervolging te ontkomen.

Het is echter de vraag, of een dergelijke practijk niet van zoo ouden datum is, dat ze als verouderd moeten worden beschouwd.

Nu Engeland zich het recht toekent om de neutrale vlag ter bescherming van zijn handelsvloot te gebruiken, zal het gevolg zijn, dat er geen grens meer bestaat voor de onveiligheid en de vernieling in dezen wereldoorlog en dat de gevaren voor de neutralen geweldig zijn toegenomen en dat noodlottige verwisselingen dan onvermijdelijk zijn.

Het bericht, dat de *London Shipping Gazette* een hooge belooning uitlooft voor het eerste koopvaardijschip, dat een Duitsche duikboot tot zinken brengt geeft aan admiraal graaf Brandissin aanleiding tot de volgende opmerkingen in den *Lokal Anzeiger*:

„Door een dergelijken maatregel zou elk Engelsch koopvaardijschip een tegenstander worden, en daar de Engelsche Admiraliteit tegelijkertijd alle Engelsche koopvaardijschepen heeft bevolen onzijdige vlaggen te hijschen, zou elk koopvaardijschip een tegenstander worden van het oogenblik af, dat het in zicht kwam.

„Geen Duitsch commandant zou het kunnen verantwoorden, om eerst door een aanval op zijn eigen schip, of de vernietiging daarvan, vast te stellen of hetgeen hij voor zich ziet een tegenstander is of niet. Veeleer ware het zijn plicht alle tot dusver door ons betrachte tegemoetkomingen — onderzoek van scheepspapieren, ontscheping van de bemanning, passagiers enz. — achterwege te laten en zijnerzijds ieder schip, onverschillig onder welke vlag, zonder meer in den grond te boren."

De *Köln. Zeit* zegt over de quaestie der levensmiddelen:

„Het komt maar aan op de proef, wie 't langst uithoudt. In elk geval blijft ons niets anders over dan ons tot het uiterste te verdedigen. Churchill en zijn trawanten hebben echter niet bedacht waartoe hun uithongeringstheorie in de praktijk moet leiden. Wij hebben 600.000 krijgsgevangenen, de door ons bezette deelen van het vijandelijke land worden door 11 millioen Franschen en Belgen bewoond. Als het nu werkelijk tot hongerlijden kwam, spreekt het toch van zelf dat dan het eerst de onderdanen van de ons vijandige landen aan de beurt zouden komen. Maar in het Duitsche Rijk maakt niemand zich bezorgd, dat hij zal verhongeren."

En de Centrum-afgevaardigde Erzberger schrijft:

„Admiraal Tirpitz meent het nu ernstig. Op dien weg moeten wij voortgaan. Dag en nacht, week uit, week in, mag Engeland's handel niet met rust gelaten worden door de monsters die heerschappij voeren onder water. En als Duitschland eenmaal de werkelijke blokkade afkondigt, dan ook niets meer sparen, maar „rücksichtslos" in den grond boren ieder Engelsch handelsvaartuig. Wij zullen dan zien, hoeveel zeelui zich nog op die bedreigde Engelsche schepen zullen wagen!...... Meer dan 400 koopvaarders heeft Engeland ons ontstolen. Het antwoord moet zijn: dat voor elk Duitsch koopvaardijschip ten minste een Engelsche stad of een Engelsch dorp door een vliegtuig vernietigd wordt"......

Afgematte soldaten.

Mag 't waar zijn, dat in den beginne het leven in de loopgraven zijn eigenaardigheden had, waarvan wij menigmaal hoorden en lazen, nu is 't verblijf aldaar vreeselijk, schrijft men uit Sluis aan de „Tel." Te Kortrijk, waar geen typhus heerscht, gelijk men veel gemeld heeft, lijden teruggekeerde militairen vooral aan uitputting. Velen zijn door de natte loopgraven, door het staan en het liggen in 't slijk, door den regen en 't gure weer, gansch geknakt. Mannen, die geen wonden hebben, moeten gedragen worden, zoo verzwakt zijn ze. En waarlijk, dit laat zich beter begrijpen dan verhalen van smulpartijtjes en allerlei grapjes, wanneer men zich het harde leven voorstelt onder een klimaat, gelijk nu heerscht. Zonderlinge verschijnselen doen zich bij sommige zieken voor, als het uitvallen der tanden, zenuwschokken, enz

Te Brugge liggen nu een duizendtal Duitsche gewonden, afkomstig van de Yserstreek.

Onlangs is de Duitsche kruiser *Gazelle*, terwijl hij in de buurt van de Deensche wateren patrouilleerde, door een Russische duikboot aangevallen. Een torpedo trof den kruiser en reet een groot gat in zijn zijde. De duikboot trok zich daarna terug om het hevige vuur uit de kanonnen van de *Gazelle* te vermijden en slaagde erin, ongedeerd te ontkomen. Men gelooft, dat er nog een tweede duikboot aan het gevecht deelnam.

De *Gazelle* was zoo zwaar beschadigd dat zij niet in staat was weg te stoomen. Een tijdje later, toen zij bijna in zinkenden toestand was, verscheen de veerboot *Kunung Gustaf V*, die den geregelden dienst tusschen Trelleborg en Sassnitz onderhoudt, en sleepte den kruiser, die haar aangeroepen had, de haven van Sassnitz binnen.

Er zijn dus Russische onderzeeërs in de Oostzee.

Te Stockholm gelooft men, dat die booten onder bevel van Engelsche zeeofficieren staan. Om Rügen te bereiken, moeten de duikbooten, indien het werkelijk Russische waren, 750 mijlen van Kronstadt uit gevaren hebben of 500 mijlen van de Russische basis op de Aland-eilanden. Engelsche bladen herinneren er aan, dat er op het Russische vlootprogram van het vorig jaar 12 groote duikbooten voorkwamen, bestemd voor de Oostzee. Waarschijnlijk zijn deze alle voltooid, want het is bekend, — beweren Engelsche bladen — dat de scheepsbouw op de Newa groote bedrijvigheid heeft ontwikkeld.

Berichten uit de Kolonie.

De Biddag.

Morgen zal geheel de Katholieke wereld buiten Europa een openbaren biddag houden om God te smeeken om den vrede. We behoeven de Katholieken van Curaçao zeker niet aan te sporen daaraan zooveel mogelijk deel te nemen; een ieder is ten volle overtuigd van het hooge belang des vredes. De komst des vredes kunnen wij verhaasten door ons gebed. De oorlog, welke den vrede in den weg staat is een straf Gods, die op ons toornt om onze zonden. Door belijdenis dezer zonden en een rouwmoedig gebed om vergiffenis, roepen wij Gods barmhartige liefde over ons af. Een nederig en berouwvol hart versmaadt God niet, liefde zal Hij doen gelden in plaats van recht, ons weder zegenen in plaats van straffen. En vrede is eene zijner grootste zegeningen.

Welkom.

Donderdagmorgen is met de *Philadelphia* hier aangekomen de Welerw. Pater REGINALDUS HOFHUIS, een nieuw missionaris voor de Curaçaosche Missie. Wij heeten ZWEW. hartelijk welkom.

De „Bologna."

Nemesis heeft wraak genomen op *Neptunus* en de *Bologna* ontrukt aan de rotsen. Maandag bracht de sleepboot de Italiaansche slechts aan het zwaaien, maar Dinsdagmiddagschoot de *Bologna* prachtig los. Zij ligt nu geankerd in Daybooi-baai om de sterk aan gisting onderhevige lading van natgeworden huiden, cacao en koffie, die een afschuwelijken stank verspreiden, eerst te lossen.

Daarna zal het schip in zooverre worden opgekalefaterd als noodig om het naar Europa te sleepen. De eigen machines kunnen niet werken, daar zij bij het loopen op de rots door de commandobrug gestampt zijn en geheel en al in elkander gewrongen. Overigens maakt het schip weinig water en schijnt niet zeer veel schade beloopen te hebben.

Wij wenschen *Agenzia La Veloce* geluk met het loskomen van dit mooie schip, dat nu weer gauw in de vaart kan komen.

Kapitein POGGI hopen wij op zijn zeepaard zegevierend onze haven binnen te zien komen. 't Is voor dien gezagvoerder heel wat plezieriger thuiskomst op zijn eigen schip, al wordt het dan ook gesleept, dan als deftige passagier 1e klas op een vreemde boot. De Hoofddirectie zal hem nu nog gelukwenschen met het behoud van zijn schip en hem hartelijk welkom heeten.

Wij verheugen ons met Kapitein POGGI over deze mooie ontknooping van zijn treurige schipbreuk.

De Havenwerken.

De nieuwe Directeur van Openbare Werken, de Ingenieur PH. VAN DER BREGGEN, toont, dat het hem ernst is de Curaçaosche Havenwerken tot een goed einde te brengen. Meermalen daags gaat hij zich persoonlijk overtuigen van het verloop der werkzaamheden. Ook de Opzichters van O. W zijn dikwijls aanwezig. Wat er allemaal gebeuren moet, weten we nog niet. Maar er drijven twee vlotten met hijschtoestel in de haven, de grijpbaggermachine werkt steeds door en sinds gisteren is, zoo waar, DE ZANDZUIGER ook weder onder de levenden teruggekeerd. Hij heeft al twee onderlossers vol gepoten.

Plantzaad.

Sinds eenige jaren heeft het Gouvernement de gelukkige gewoonte ingevoerd, dat de *Landbouwkundige* der Kolonie voor plantzaad zorgt, zoowel ten verkoop aan de planters, als ter uitdeeling onder de armere verbouwers.

Plantzaad van de Curaçaosche *Kleine Maïs* is misschien op Curaçao te krijgen, maar op Aruba zal het moeilijk vallen aldaar plantzaad te koopen van de *Siete Seman*. Op Aruba is zoo goed als geen maïsoogst binnengekomen.

En toch hechten de menschen zeer aan hun *Siete Seman*. Die is in hun huiselijk leven ingeburgerd en met hen samengegroeid. Niet gaarne zou den ze daar een nieuwe variëteit zien ingevoerd, ook al is die beter.

Maar nu zitten ze met de handen in het haar! Hoe aan plantzaad gekomen voor den volgenden zaaitijd? Op Aruba is zoo goed als geen zaad te krijgen. En de Arubianen zelven weten niet eens, waar hun *Siete Sema*.. oorspronkelijk vandaan is

De Landbouwkundige zal dat wel weten en gaarne zorgen bij tijds een flinke hoeveelheid zaaizaad beschikbaar te kunnen stellen.

Nu is het de tijd dat zaad te koopen. De oogst is pas binnen. Er is nog voorraad en de prijs laag. De Arubianen rekenen in deze vast en zeker op de hulp van het Gouvernement.

Met leedwezen vernemen wij dat de heer

G. R. ZEPPENFELDT,

gepensionneerd gezaghebber van Aruba, te 's Gravenhage overleden is. Na ongeveer twintigjarigen dienst, gedurende welken de heer ZEPPENFELDT zich als een ijverig- en verdienstelijk ambtenaar heeft doen kennen, nam hij ontslag en vestigde zich met zijn gezin te 's-Gravenhage metterwoon.

Op ongeveer 50 jarigen leeftijd, dus nog in de kracht van zijn leven, is de heer ZEPPENFELDT aan de zijnen ontrukt. *De C. Ort.*

A. N. V.

Groep: „NEDERLANDSCHE Antillen."

Bestuursvergadering gehouden den 12n Maart 1915 des avonds om 8 uur ten huize van den Heer *H. M. Chumaceiro*.

Aanwezig de Heeren: C. S. Gorsira J. P. Ez, Pater R J. C. Wahlen, H. M. Chumaceiro, L. van der Veen-Zeppenfeldt, Ed. S. Lansberg, en Dr. M. C. Henriquez.

Afwezig de Heeren H. J. T. Boomgaart, Ds. W van den Brink en H. P. de Vries; de laatste is buitenslands.

Na opening der vergadering door den Voorzitter, de Heer C. S. Gorsira J. P. Ez., werden de volgende ingekomen stukken behandeld:

1e. Brief van den Heer Joh. Jong te Paramaribo, met verzoek om het adres van den Heer Directeur der Hoedenvlechtschool.

2e Brief van het Bestuur van de C. P. O. met dankbetuiging voor de geldelijke bijdrage over het jaar 1914.

3e. Brief van het Hoofdbestuur met opgave van veranderingen in de ledenlijst en verzoek tot opzending van de achterstallige bijdragen.

4e. Brief van den Heer C. K. Kesler, dat hij wegens vertrek uit de Kolonie, ophoudt lid van de Groep Nederlandsche Antillen te zijn.

5e. Idem van den Heer de Gaay-Fortman.

6e. Brief van den Heer W. van Leeuwen dat hij bedankt als lid van het Verbond.

7e. Brief van de Vertegenwoordigster op St. Eustatius, Mevr. J. van Grol-Meyers met toezending van f 10, zijnde de bijdrage der leden op St. Eustatius.

8e. Brief van den Heer J. P. Schrils op Saba, met mededeeling, dat hij de Vertegenwoordiging op dat eiland niet kan aannemen.

9e. Schrijven van de boekencommissie te Rotterdam, met opgave van een zending boeken en tijdschriften.

Hierna wordt door den Secretaris, de Heer M. H. CHUMACEIRO, het jaarverslag voorgelezen. Na eenige wijziging wordt dit goedgekeurd en zal 't in „Neerlandia" worden gepubliceerd.

Aan de orde is nu het toekennen van studiebeurzen en wordt besloten het bedrag van f 750, de subsidie toegekend door het Gouvernement, te verdeelen als volgt:

Een beurs ten bedrage van				f 200.—
id.	„	„	„	, 50.—
Twee id. elk van				. 175.—
Een id.	„			, 150.—

Enkele toegestane bedragen, zullen voorloopig niet worden uitgekeerd, doch nadere inlichtingen worden afgewacht.

De algemeene vergadering zal op een nader te bepalen dag na Paschen worden gehouden en, nadat de rekening over het jaar 1914 en de begrooting voor het jaar 1915 was goedgekeurd, werd de vergadering gesloten.

Voor de Armen.

De HEG. Heer Gouverneur der Kolonie heeft telegrafisch bericht ontvangen, dat de Commissie in Nederland reeds vijf en dertig duizend gulden heeft bijeengebracht.

Wie had zulk een som durven verwachten in de tegenwoordige omstandigheden?

Regenval

gedurende de maand Februari.

	m.M.
Fort Amsterdam	74.
Westpunt	103.2
Plantage Siberië	86.
„ Kl. St. Martha	100.
Dokterstuin	130.7
Hoffi Abao	98.
Cas Chikitoe	54.
Sta. Maria	195.
Plantage Gr. St. Joris	115.
Wilhelmina-tuin	164.
Sta. Rosa	185.
Beekenburg	150.7
Noordkant	81.5

Officiëele berichten.

Blijkens ontvangen kennisgeving van den Consul der Nederlanden te Panama is aldaar op den 11den Januari ll. in het Sto. Tomas Hospitaal aan de gevolgen van „Pellagra" overleden, Luis Maximiliano, Curaçaoënaar, Roomsch Katholiek, en ongehuwd. Voor zoover bekend, heeft Maximiliano geen familiebetrekkingen, noch persoonlijk eigendom.

Het door den Gezaghebber van Bonaire aan den opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk, H. Th. Jonkhout, tot herstel van gezond heid verleend verlof van veertien dagen is goedgekeurd.

Aan den Apostolisch-Vicaris van Curaçao, M. G. Vuylsteke, is om gewichtige redenen drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 3de klasse aan de Emmaschool alhier, Jacob Muller, is tot verder herstel van gezondheid drie weken verlofsverlenging verleend.

Aan den assistent-loods van de St Annabaai alhier, H. van der Hoeven, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur, Overzijde.

PROGRAMMA.

1.	Blau-Anglein	Marsch	Reckling
2.	Ouverture sur Norma	1e uitv.	Bellini
3.	Dollar	Walser	L. Fall
4.	Potpourri Favorit	1e uitv.	Samethini
5.	Mit Herz und Hand fur's Vaterland. —	Marsch	G. Herold
6.	Fant. Varieé sur Marlborough pour Saxophone	1e uitv.	Langlois
7.	Pistonnette Polka pour cornet.		Mullot
8.	La Carmelita	Danza	J. Campos

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

E C Benedict, S J Oneida, Mary Finley, S J Oneida, Aurelio Brunnet, Margarita Garnaztigui de Garnaztigui, Lodewijk Haagen, Melani Henriquez, Francisco Ignacio, Jon Lemtt, Benjamin G Pengelly, M Figueroa perez, Adrian Royer, Waepelni, Walter & Federico Schuff, Elizandro Tomas.

Aangeteekende stukken: *A J C* Henriquez.

Drukwerken: Flor de Maria Castillo, Johannes C Leito, J O Roberts.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 20 Maart 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.........................	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.........................	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G............	„ 0.82
WOL per K.G...............................	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G...............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 3.
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3 12½
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f

Koloniale Raad.

Verordening betreffende de petroleumraffinaderijbelasting.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Zooals reeds bij de toelichting van de verordeningen van 12 Augustus 1914 (P. B. No. 33) en 28 November 1914 (P. B. No. 67) is gezegd, acht de Gouverneur de mogelijkheid niet uitgesloten, dat binnen korteren of langeren tijd op Curaçao een petroleumraffinaderij wordt opgericht.

Waar zulk een gebeurtenis, — wanneer althans het bedrijf op eenigszins groote schaal wordt opgezet, — van grooten invloed ten goede op den economischen toestand van Curaçao zal zijn, is de Gouverneur van

oordeel, dat aan de eventueele ondernemers de grootst mogelijke faciliteiten en voordeelen moeten worden verleend. Terzelfder tijd is 't van belang, dat de toekomstige belanghebbenden vooraf met stelligheid kunnen weten welke de fiscale rechten zijn waaraan het bedrijf onderworpen zal zijn en in welken vorm die zullen worden geheven, opdat niet de onzekerheid omtrent dit een en ander een beletsel mocht blijken voor de keuze van Curaçao als zetel van het bedrijf.

Een op Curaçao gevestigde raffinaderij kan bij eene goede ontwikkeling van het bedrijf misschien van zoo enorme beteekenis voor de plaats zijn, dat men, om de te verwachten groote indirecte voordeelen, wel mag afzien van het najagen van directe fiscale baten. Alleen voorzoover de fiscus daardoor bepaald nadeel zou lijden, moet dat op de eene of andere wijze op 't bedrijf verhaald worden.

Het onmiddellijke nadeel dat de fiscus zou kunnen lijden en hetwelk de Gouverneur op het oog heeft, is de mindere opbrengst van het invoerrecht op petroleum,— de lichtolie namelijk,— en gasoline, wanneer eene alhier gevestigde raffinaderij, die al hare machinerieën, grondstoffen, materialen enz. vrij van alle rechten invoert, die artikelen hier in het vrije verkeer brengt en den invoer daarvan uit het buitenland doet afnemen of ophouden

Tegen dit eventueel verlies voor den fiscus nu dient gewaakt en dit beoogt dan het ontwerp te doen.

De gekozen vorm is die van eene kohierbelasting, eene belasting op het verbruik binnenslands van petroleum en gasoline, die bij de bron geheven wordt.

Theoretisch zuiverder ware het geweest hier accijns te heffen op het binnenlandsch verbruik van petroleum en gasoline. Dit geeft de Gouverneur bij voorbaat toe. Waar echter de heffing van zulk een accijns tal van technische bezwaren heeft en tot zeer belemmerende controle-maatregelen leidt en eventueele belanghebbenden zeer zeker prijs zullen stellen op de grootst mogelijke vrijheid van beweging in het bedrijf, meende de Gouverneur de praktijk niet te moeten opofferen aan de theorie.

De grondslag der heffing is, zooals uit de art. 4 en 7 moge blijken, de hoeveelheid petroleum of gasoline, die na de oprichting van de raffinaderij minder wordt ingevoerd dan in een onmiddellijk voorafgaand tijdvak van reepectievelijk 3 en 2 jaren.

Dat dit een fictie is behoeft nauwelijks gezegd. Maar dan toch een, die de werkelijkheid zeer nabij komt. Van toekomstig accrés evenwel wordt afstand gedaan.

De belasting sluit zich verder,— wat het bedrag daarvan betreft,— aan bij het bestaande invoerrecht.

Voor het overige zijn, wat aanslag, beroep en invorderbaarheid betreft, de gewone regelen van kohierbelastingen gevolgd.

Opgemerkt dient alleen nog te worden, dat, in afwijking van de andere bestaande kohierbelastingen, geen ontheffing van belasting is toegelaten, ook niet bij staking van het bedrijf in den loop van een belastingjaar.

Deze afwijking vindt zijn oorzaak hierin, dat de belasting alleen geheven wordt bij den aanvang van het belastingjaar. Tenzij men dus het bedrijf aanvangt op 1 Januari,— wat men dan wel juist *niet* doen zal,— loopt men de belasting het eerste jaar vrij en heeft men het verlies bij eventueele staking van het bedrijf in den loop van het jaar te voren al gedekt.

Artikel 8. Daar het zeer onwaarschijnlijk is te achten, dat er hier ooit meer dan één petroleumraffinaderij zal worden opgericht is de regeling van de wijze, waarop alsdan de belastbare hoeveelheid olie zal worden bepaald, aan eene latere verordening overgelaten.

Wijziging der Verordening op den in- uit- en doorvoer.

De wijziging bij de verordening van 28 November 1914 (P. B. 1914 No 67) in art. 126 No. 12 der Algemeene Verordening I. U. en D. 1908 gebracht, laat, in het geval dat eene eventueel alhier op te richten petroleumraffinaderij het bedrijf op groote schaal opzet en daaraan, gelijk elders veelal geschiedt, ook verbindt blikken- en vatenfabrieken, timmermanswinkel, hospitaal, societeit en woningen voor de vaste geëmployeerden en werklieden, ruimte voor verschil van meening bij de toepassing der vrijstelling.

Het komt den Gouverneur daarom wenschelijk voor de bedoeling, die bij het aanbrengen dier wijziging bij hem, en ongetwijfeld bij den Kol. Raad heeft voorgezeten, namelijk: om door fiscale bepalingen, die zoo vrijgevig mogelijk zijn, de vestiging van eene petroleumraffinaderij hier te bevorderen, bij eene nieuwe redactie van het aangehaalde No. 12 der vrijstellingen van art. 126 der Algemeene verordening I. U. en D. 1908 ondubbelzinnig in het licht te stellen.

De enkele beperkingen, die in de nieuwe redactie voorkomen, zijn noodzakelijk als waarborgen tegen deloyale concurrentie. Gereedschappen, materialen in den meest uitgebreiden zin des woords, het noodige meubilair voor de inrichting en instandhouding van kantoren, hospitaal, societeit enz. zullen vrij van rechten mogen worden ingevoerd, mits — en dit is de eenige beperking — dat alles slechts bestemd is voor het gebruik of ten dienste van de aan het bedrijf verbonden personen.

De vrijgevige bepalingen worden, meent de Gouverneur, gerechtvaardigd door de groote indirekte voordeelen, die de oprichting van een dergelijke onderneming voor de kolonie zou kunnen opleveren.

Venezuela.

De regeering heeft door den voortdurenden achteruitgang der staatsinkomsten, voornamelijk der invoerrechten, zich genoodzaakt gezien, in het budget voor 1914|15 posten te schrappen. De douane-ontvangsten, die in 1913 reeds eene vermindering van 10 millioen bolivar aantoonden, bedragen voor het afgeloopen dienstjaar 19½ millioen bolivar minder

Einde Augustus waren de salarissen reeds met 25 % verminderd.

Voor de binnenlandsche schuld is de aflossing gestaakt, doch wordt de ongestoorde betaling van de rente verzekerd. Voor de buitenlandsche schuld zal de betaling der rente benevens de aflossing ongestoord plaats hebben. Door de genoemde maatregelen werd in het 58.8 millioen beloopende budget eene besparing verkregen van bijna 11 millioen.

In het tekort zal worden voorzien door het krediet, waarover de regeering volgens overeenkomst met de Bank van Venezuela beschikt. De bij dezelfde instelling gedeponeerde reserves der schatkist ten bedrage van 7 millioen in goud, wenscht President Gomez onaangetast te laten.

Buitenland.

Het was een hoog ernstig woord, dat minister Cort van der Linden in de Kamer sprak, toen hij verklaarde, dat niet ons recht op een onafhankelijk volksbestaan onze beschutting is, maar dat onze beschutting hierin is gelegen, dat wij bereid zijn dat recht ook met daden te verdedigen.

Deze verklaring is een erkenning van het bankroet van het recht.

Welk een ontgoocheling voor hen die gemeend hadden, dat in onze dagen de oorlog wel niet geheel tot de onmogelijkheden behoorde, maar de grondslag van het recht in ieder geval zou worden geëerbiedigd.

In werkelijkheid schiet er van het recht niets over.

Luxemburg en België hebben het reeds ervaren.

Voor ons land is de sterkte onzer weermacht de eenige waarborg, dat ook ons recht niet met voeten zal worden getreden.

Het recht is niets, verdragen zijn niets, afspraken zijn niets, — het eigen belang is alles.

Zie Italië en Roemenië.

Van deze twee landen is Italië sedert dertig jaren de bondgenoot van Duitschland en Oostenrijk, Roemenië de vriend geweest.

Italië heeft zich practisch van het bondgenootschap losgemaakt en is tot dusver buiten den oorlog gebleven

Indien het daartoe gedreven werd door de begeerte, de ellende niet te vergrooten en het eigen land voor de verschrikkingen van den oorlog te bewaren, kon men daarmee vrede hebben, ofschoon ontrouw aan een bondgenootschap, dat eventueel voor Italië profijtelijk kon zijn geweest, geen verheffenden indruk maakt, ook al slaagt men er in, formeel de ontrouw goed te praten.

Maar de zaak zit zoo, dat, indien Italië zijn neutraliteit laat varen, het zich zal richten tegen zijn voormaligen bondgenoot, en dat, als het zijn neutraliteit bewaart, dit alleen zal geschieden ten koste van offers, dien bondgenoot afgeperst.

Wie kan, welke zijn sympathieën ook zijn, een dergelijke Macchiavellistische partij prijzen?

Weinig nobeler is de houding van Roemenië.

Dit land, dat reeds eenmaal van den hachelijken toestand van een buurman misbruik maakte om zich te bevoordeelen, wil thans uit de moeilijkheden van een anderen buurman politieke munt voor zich zelf slaan.

In het dagelijksch leven zou men van struikroovers manieren spreken. De diplomatie heeft deze onparlementaire uitdrukking niet op haar woordenlijst staan, maar de manieren zijn stellig niet fraaier.

Voor een eerlijk gemoed zijn al deze dingen weerzinwekkend.

Dat Frankrijk en Duitschland, Oostenrijk en Rusland elkaar te lijf gaan, is verschrikkelijk om de gevolgen, maar het is ten minste een eerlijke strijd van openlijke tegenstanders.

Maar dat Italië en Roemenië als moderne b r a v i het oogenblik verbeiden waarop zij hun c o u p d e J a r n a c kunnen toebrengen, wekt weerzin.

En men vraagt zich met ontzetting af, wat de toekomst moet zijn, indien na het drama van heden eenmaal de vrede zal worden gesloten.

Hoe kan op dezen oorlog een ware vrede volgen? Hoe kunnen optimisten eenigen grond vinden voor hun verzekering, dat deze oorlog de laatste zal zijn en gevolgd zal worden door een tijdstip van ongestoorden vrede?

Hoe wil men op het bedriegelijk spel van heden een volkengemeenschap bouwen, die van wapenen en krijgstoerustingen aflaat en zich in werken des vredes gaat vermeien?

Het vertrouwen is geschokt, is weg, de haat groeit, en voor een nieuwe afrekening wordt een nieuw hoofd in het grootboek van Europa geopend.

Aan het recht om in een oorlog onzijdig te blijven, moest niet getornd kunnen worden.

Vooral niet omdat men een groot en machtig land, wel een klein en zwak, zal willen dwingen, zijn onzijdigheid op te geven.

Niemand zal er aan denken, Italië het mes op de keel te zetten, zooals men België gedaan heeft.

Hier kwam nog bij, dat België's onzijdigheid was gewaarborgd en dat een der garanten zelf zijn woord brak.

Wij hebben het moeten beleven, dat ook in ons land die woordbreuk is goedgepraat op dezen grond, dat er gevallen van „noodstand" zijn, waarin een regeering voor breking van een tractaat zelfs niet mag terugdeinzen, en dat het er verder van afhangt, of in een gegeven geval „noodstand" aanwezig was.

Natuurlijk zal, wie zijn woord brak, altijd zeggen en volhouden, dat er „noodstand" was.

Maar al werd hij later van het tegendeel overtuigd, het onrecht is gepleegd en voor een groot deel nooit meer goed te maken.

Geeft intusschen „noodstand" het recht tot woordbreuk?

Had Duitschland, indien het zijn troepen niet gelukt was tusschen onze grens en Luik België binnen te dringen, zich op een geval van „noodstand" kunnen beroepen en onze onzijdigheid mogen schenden?

Waarom niet, indien men den „noodstand" als een verontschuldiging voor woordbreuk en het schenden van eens anders recht aanvaardt?

Indien men voor de verhouding tusschen de landen onderling en voor het internationaal recht afstand doet van het beginsel, dat wie geen oorlog wil niet tot oorlog gedwongen mag worden, en dat het gegeven woord zoo lang het niet teruggenomen is heilig moet worden geacht, — dan valt voor het internationaal recht elke zedelijke grondslag weg en bestaat er geen internationaal recht meer.

Wat in de verhouding tusschen personen heilig is, moet het ook zijn in die tusschen volken.

Er kan geen tweeërlei moraal zijn: een voor de individuen, en een voor de gemeenschap van individuen.

Het Pruisische Huis van Afgevaardigden is 8 Febr. bijeen geweest.

De president zeide in zijn openingsrede o.m.

De ontegenzeggelijk zeer zware offers nemen nog steeds toe. Wij zijn waarschijnlijk nog lang niet aan het einde. Maar hoe grooter de offers zijn, des te onbuigzamer is de wil om door te zetten tot een volkomen overwinning, want eerst thans weet ons volk welke de drijfveeren van den stelselmatig voorbereidden vernietigingsoorlog tegen ons waren.

Wij strijden om het zijn of het niet zijn, om onze toekomst, uit het oogpunt van economische en nationale ontwikkeling en van cultuur. Derhalve is geen offer van ontbering of beperking in onze levenswijze te groot.

De minister van financiën wees er op, dat de dreigende economische crisis spoedig overwonnen was. De met behulp der Rijksbank in het leven geroepen geniale credietorganisaties de economische maatregelen der regeering, de algemeene goede wil en niet het minst de schitterende heldendaden van het leger en vloot hebben hiertoe veel bijgedragen.

De staatsregeering heeft door groote publieke werken voor arbeidsgelegenheid van den meest verschillenden aard gezorgd. Handel en industrie herleven. De oorlog zelf bleek een sterke bron van nieuwe werkgelegenheden. In het geheele land verminderde de werkloosheid van dag tot dag.

De landbouwers hebben hun oogst tegen een goeden prijs kunnen verkoopen, zoodat ons volk in staat is den huidigen toestand nog lang het hoofd te bieden.

Al het geld blijft in het land.

De spoorwegontvangsten zijn zeer goed.

De taak van de graancommissie, om al het Duitsche broodkoren op te koopen, in bergplaatsen op te slaan en voor het malen er van te zorgen, is zoo ontzaglijk groot, dat ze tot nu toe nog niet verwezenlijkt kon worden.

Het probleem is slechts dan oplosbaar, wanneer alle personen, die tot nu toe aan de broodvoorziening meewerkten, mede te hulp geroepen worden.

De goede wil van alle kringen der bevolking mag ons tevens mede helpen, Engeland mag ons niet uithongeren en daardoor tot een smadelijken vrede dwingen dien zijn wapens niet hebben kunnen verwerven.

De rede werd luide toegejuicht, maar *niet algemeen*

Hirsch (soc. dem.) zeide: Mijn fractie wijst voor het vervolg de tot nu toe gevolgde regeeringspolitiek af en verlangt een verandering van politiek tegenover de arbeidersklasse en de kiesrechthervorming.

Spreker verklaart verder, *dat de beëindiging van den oorlog overal door het volk en door de mannen, die er aan deelnemen, wordt verlangd.* Spreker sprak het vertrouwen uit, dat de stemmen voor den vrede bij de gezaghebbende kringen ingang zullen vinden.

Toen de conservatief von Heydebrand verklaarde, dat het volk bereid was alle offers te brengen, riep Liebknecht: „Gij hebt niet het recht om uit naam van het volk te spreken." Hierop ontstond onrust......

HAVEN-NIEUWS.

VAN 13 MRT. – 27 MRT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	13 Maart	New York	18 Maart	Maracaibo
Merida	A Johanson	15 „	Maracaibo	15 „	La Guayra
Merida	A Johanson	17 „	La Guayra	18 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	18 „	Maracaibo	18 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	18 „	New-York	18 „	La Guayra
Prins Willem I	J A Egmond	20 „	Amsterdam	21 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	24 „	La Guayra	24 „	New-York
Merida	A Johanson	24 „	Maracaibo	25 „	Maracaibo
Oranje Nassau	A R Nyboer	24 „	New York	24 „	Amsterdam
Maracaibo	G W Goodman	27 „	New-York	27 „	Maracaibo
Nemesis	Lindsay	24 Jan	Galveston	?	?
Siena	Ferraro	13 Maart	Colon	18 Maart	Genova
Legazpi	E Egasini	19 „	Colon	19 „	Barcelona
Warrior	Bevan	8 „	Trinidad	8 „	Colon
Hermond	Kirsebone	13 „	Norfolk	?	Cuba
Belgian	Atkinson	17 „	Liverpool	18 „	Liverpool
Savoia	G. Debarbieri	29 „	Génova	29 „	Colón

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Perla de Ozama	13 Maart	S. Domingo	*20 de Julio C*	16 Maart	Rio Hacha
Refugio H	13 „	Aruba	*Estr del Mar*	13 „	Guanta
Marina V	15 „	Maracaibo	*Virginia H*	15 „	Vela de Coro
Sirena H	15 „	Maracaibo	*Refugio H*	15 „	Aruba
Frieda	17 „	Maracaibo	*Ondina D*	15 „	Sto Domingo
Refugio H	17 „	Aruba	*Pluma de Oro*	16 „	Vela de Coro
Hirondelle H	18 „	Maracaibo	*5 Hermanos C*	16 „	Bonaire
Virginia H	19 „	Vela Coro	*Maracaibo*	17 „	Maracaibo
Electra H.	18 „	Maracaibo			